

FEMALE STUDENT PERSPECTIVES TO RELEVANCE OF SECONDARY EDUCATION IN TANZANIA – A CRITICAL SOCIAL EXPLANATION

Hanna Posti-Ahokas, MEd, doctoral student
hanna.posti-ahokas@helsinki.fi

Käytännön kehitysyhteistyössä toimiessani aiheensa saaneen väitöstutkimukseni tavoitteena on syventää ymmärrystä koulutuksen merkityksestä tansanialaisten yläasteikäisten tyttöjen elämässä ja tulevaisuudensuunnitelmissa. Tällä hetkellä noin kolmannes tansanialaisista nuorista jatkaa koulunkäyntiä seitsemän vuoden perusopetuksen jälkeen, mutta vain kaksi prosenttia jatkaa edelleen korkeakouluihin. Vuosiluokkien 8-12 suorittamista tarkastellaan henkilökohtaisen relevanssin näkökulmasta – miksi kouluttautumista jatketaan, vaikka pääsy korkeakoulutukseen on todella epävarmaa? Mikä on koulutuksen jatkamisesta saatava hyöty yksilön näkökulmasta? Tutkimus keskittyy tarkastelemaan koulutuksen merkitystä tytöille, jotka ovat aliedustettuja koulutuksessa. Tutkimuksessa seurataan tyttöjen koulutuspolkuja ja siirtymää 11. ja 12. vuosiluokkien välissä, jolloin jatkamisen edellytyksenä on menestyminen valtakunnallisissa kokeissa. Tutkimuksen avulla pyrin hahmottamaan opiskelijoiden todellisuutta ja kartoittamaan niitä sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä, jotka vaikuttavat tyttöjen etenemiseen ja joiden perusteella he haluavat kouluttautua pidemmälle. Yksilöiden kokemuksia ja käsityksiä lähestytään tulevaisuusorientaatioteorioiden avulla. Koulutuksen merkitystä tarkastellaan sosiaalisesti ja kulttuurisesti rakentuneena ilmiönä. Kvalitatiivinen analyysi tuottaa tietoa opiskelijoiden näkökulmasta ja pyrkii ymmärtämään koulutuspolitiikan vaikutuksia yksilön elämässä.

Aineiston keruun ensimmäisessä vaiheessa (2008) hahmotettiin opiskelijoiden todellisuutta, käsityksiä ja kokemuksia eläytymistarinoiden sekä puolistrukturoidun laadullisen lomakekyselyn avulla. Aineiston kautta hahmotettiin, kuinka nuoret näkevät koulutuksessa etenemiseen vaikuttavat sosiaaliset ja kulttuuriset tekijät ja millaisissa arkisissa elämäntilanteissa he tekevät tulevaisuudensuunnitelmiaan ja koulutusvalintojaan. Toteutunutta koulutussiirtymää seurattiin yksilöhaastattelujen avulla keväällä 2010. Haastattelujen teemat muodostettiin ensimmäisissä aineistoissa keskeisiksi määriteltyjen teemojen ympärille. Haastattelujen yhteydessä nuoret pohtivat tulevaisuuskuvaansa myös kollektiivharjoituksen keinoin. Lisäksi kysyttiin yhden koulun opettajien ja johdon näkemyksiä tyttöjen asemasta ja mahdollisuuksista. Väitöstutkimukseni lähestyy koulutusta opiskelijoiden näkökulmasta hyödyntäen monipuolisia metodisia lähestymistapoja koulutuksen ja kehityksen tutkimukseen. Väitöskirjatyöni tarkastelee kansallisia ja kansainvälisiä kehitystavoitteita yksilönäkökulmasta ja se tuottaa uudenlaista tietoa koulutuksen kehittämiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Asiasanat: koulutussiirtymät, tulevaisuusorientaatio, tytöt, Tansania